

sosyalist
GENÇLİK

Yıl : 1, Sayı : 8
150 Kuruş

GENÇLİK, ÖĞRENCİ GENÇLİK VE DAHA DA ÇOK İŞÇİ GENÇLİK MÜCADELENİN SONUCUNA KARAR VERECEKTİR
— LENİN —

15-16 HAZiRAN: iŞÇi SINIFININ BUYUK DiRENiŞi

1960'dan sonra, sınırlı demokratik imkânlarında etkisiyle işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesi hızla gelişmeye başlamıştı. Varolan hızlı kapitalistleşmenin etkisiyle 70'lerde işçi sınıfının varlığı 2,5 milyonu bulmuştur. Nicelik miktarındaki bu hızlı artış ve daha da önemlisi 1960'dan beri bölük - pörçük de olsa sürdürülen sosyalist mücadelenin etkisiyle işçi sınıfının ekonomik mücadelesinde büyük bir hızlanma görülüyordu. 1967'de kurulan DİSK zorlu mücadeleler pahasına büyük bir gelişme göstermekteydi. Özel sektöre ait büyük fabrikaların (özellikle Metal İş kolunda) çoğu DİSK'te veya geçme çabası içinde idi. DİSK'in etkisiyle işçi sınıfının diğer kesimlerinde de hareketlenme yoğunlaşıyordu. 1961'de 4 olan işçi hareketi sayısı 1970'de 150'yi bulmuştu. Bu gelişmenin önce kendi «gangsterlik hakimiyetlerini» tehlikeye attığını gören TÜRK - İŞ yöneticileri DİSK'e karşı tetbir alınmasını istediler. Bunun sonucu olarak 274 ve 275 sayılı «grev - lokavt ve sendikalar» kanununda DİSK'in şahsında «devrimci sendikacılığı» ortadan kaldırılacak değişiklikler tasarlandı. Kanun tasarısının mecliste kabulü üzerine 14 Haziranda toplanan DİSK yöneticileri ve işçi temsilcileri «Sendikalar kanunun hükümet tarafından geri alınması, işçilere sendika seçme konusunda referandum hakkı verilmesi sağlanana kadar türevi biçimlerde direnme kararı» aldılar. 15 Haziran sabahı işçiler İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da, Adapazarı'nda gösterilere giriştiler. Gösteriler Türk - İşli işçilerin dışında bütün işçilerin katılmasıyla yürümeye başladı. Gösteri, DİSK'in yürüyüşü haline geldi. Ankara'da, İzmir'de, Adapazarı'nda yapılan gösteriler mevzi kalmakla beraber İzmit ve İstanbul'da Türkiye tarihinin 1908 genel grevinden bu yana en büyük işçi direnişini yaşadık.

İşçiler, salt 274 - 275 sayılı kanunlardan öte yılların getirdiği mücadele ve protesto heyecanı ile sokaklara döküldüler. Yaklaşık 100 bin işçi yürüdü. Burjuvazi en büyük güçlerini seferber etmek zorunda kaldı. Direniş gösteri biçiminde üç gün aralıksız sürdü (15 - 16 - 17 Haziran). Direniş boyunca işçiler (kadın - erkek) büyük bir yiğitlikle dövüştüler.

«Yaşasın işçi sınıfı», «Zincirlerimizden başka kaybedecek hiçbirşeyimiz yok», «Tüm gericiler, faşizm kahrolsun», «Savaş başladı» sloganlarını taşıyorlardı (16 - 17 Haziran tarihli gazeteler).

Mücadele ekonomik bir amaçla başlamıştı. Ama işçiler üçgünlük mücadele boyunca düzene olan öfkelerini —kendiliğinden gelmede olsa— dile getirdiler. Hareket siyasî bir görünüm kazanmaya başlamıştı.

Burjuvazi insafsızca teröre girişti. 4 işçi öldü. Yüzlerce kadın - erkek işçi yaralandı. Yüzlercesi ise tutuklandı. Bütün burjuva par-

(Devamı 7. Sayfada)

Eğitim Çıkmazı Kapitalist Düzenin Çıkmazıdır

Türkiye her konuda bir sorunlar yığınıdır. Ve bu sorunlara bugünkü tekelci düzenin çare bulabilmesi imkansızdır. Tekelci düzenin halletmeye çare bulamadığı sorunlardan biri de lise mezunlarının üniversiteye girebilmesidir. Bilindiği gibi her yıl liselerden mezun olan yüzbinlerce gence üniversite kapıları kapatılmakta, onların en insani hakkı olan üniversitede okumaları engellenmektedir.

Üinversite giriş sınavları belki sınavlara girenlerin bilgi düzeyini ölçebilir ama asla onların yeteneklerini ölçebilecek değildir. Lise mezunlarına üniversiteye girebilmek için açılan imtihanda, hiçde adil değildir. Bir yandan Anadolu'da çeşitli imkansızlıklar içinde normal lise derslerini alamıyan ve iyi yetiştirilemiyen liseliler, diğer yandan büyük şehirlerde Anadolu'ya nazaran çok daha olumlu şartlar içinde yetişen liseliler. Bu adaletsizliğin bir yanı diğer yanı ise bir yandan okumaya bile yeterli maddi imkanı olmayan liseliler diğer yandanda her türlü paralı kurs imkanından faydalanan liseliler.

(Devamı 7. Sayfada)

Mektupla Yüksek Öğrenim Derneği kuruldu

CHP tarafından seçim yatırımı olarak ortaya çıkarılan «Mektupla Yüksek Öğrenim Kurumu», gerek bu kurum öğrencileri, gerekse diğer ilerici, yurtsever çevrelerce yüksek öğrenime giremeyen öğrenciler için kalıcı bir çözüm getirmeyeceği defalarca anlatılmıştır.

CHP'nin 14 Ekim seçimlerinde (bütün lise mezun

(Devamı 7. Sayfada)

ÇIRAKLAR, GENÇ İŞÇİLER Kurtuluşumuz için Mücadele edelim

Gamın, kederin tüyünü bir karatavuk gibi yol! Kuvvetli ol! Neşeli ol! HAYDA KOMSAMOL

Sömürünün, en azgınca baskının... adaletsizliğin en hayasızca uygulandığı kapitalist düzende yaşıyoruz.

Hayatlarını başkalarının emeğini sömürerek sürdüren burjuvalar, çalıştırdığı işçisini alabildiğine sömürmek zorundadır. Genç işçiler küçük atölyelerde terlerini, kanlarını akıttılar günde 10 - 13 saat boyunca...

Çoğu okul yüzü görmemiş, Anadolu'nun bağrından kopup glemiştir, koca şehire... Kimisi ilkokulu ancak okuyabilmiş, anasına, bacısına, kardaşına bakmak için çocuk yaşında başlamıştır çalışmaya... Onlar 9'la 17 yaşları arasındadırlar. Huysuz, atılgan ve dinamiktirler. Gözleri ateş gibidir. Kolları ve boynu çöp gibi incedir onların. Yarı aç yarı tok çalışırlar gün doğandan batana dek...

Sömürünün, baskının en katısı onlar üzerinedir. Haftada 40 - 50 lira alıp kalfa olma hayaliyle yaşarlar. Patronun küfürü, tokadı altında...

İskenderun'daki matbaa çırakları şöyle sesleniyorlar :

«Bizler İskenderun'daki 15 işyerinde çalışan ve sayıları 50'yi bulan çıraklarız. Yaşlarımız 8 ilâ 18 arasında değişir. Sendika, sigorta ve iş güvenliğinin sadece adını duyarız. Kurşunla sürekli olarak haşır neşir olduğumuz halde işveren yoğurt vermeyi bizlere çok görür. Gencecik yaşımızda körpe vücutlarımızda ve dimağımızda zararlara sebep olan kurşunun etkisine karşı yoğurt verilmemesine rağmen üç kuruşluk ücret uğruna çalışmak zorundayız.»

Evet gencecik çırak çalışmak zorundadır. Yoksa açlığın nefesini ensesinde hissedecektir. Anası, babası çırağı çalışmak zorunda bıraktığından ve babası onu işe verirken patrona «eti senin kemiği benim!» dediğinden en yoğun baskı altında inim inim inleyerek çalışmak zorundadır çırak...

Güya kanunlar çalışanları «güven» altına almıştır.

Hani nerede anayasa, nerede kanunlar. Bu kanunları koca koca ciltli kitaplara lâf olsun diye mi yazmışlar? Öyle tabi. Düzen vurguncunun, soyguncunun düzeni. Ama bu düzen kendi mezar kazıcılarını kendisi yaratmaktadır... İŞÇİ SINIFINI yaratmaktadır. Genç işçiler bu düzenin işleyişini öfkeyle, kinle öğreniyorlar.

«Onlar engerekler ve çıyanlardır
Onlar aşımıza, ekmeğimize göz
koyanlardır
Tanı onları... Tanı da büyü...»

Genç işçiler daha 8 yaşında 9 yaşında giriyorlar sömürü altına. Kirli, tozlu, paslı, yağlı atölyelerde öğreniyorlar sömürgenleri, kan emicileri...

Onlar kapitalizmin mezar kazıcıları olarak kana kan, dişe diş bir mücadeleyle büyüyorlar. Yarınlar onların da elleri üzerinde yükselecektir. Onlar çıkartacaklardır ezilen, sömürülen, horlanan insanlarımızı karanlıktan aydınlığa...

Çünkü onlar anlıyorlar ki; herşeyi yaratan kendileridir, İŞÇİ SINIFIDIR ve «Emek en yüce değerdir». Bunu böyle yazmış Marx usta bundan yüz sene evvel ve bu kanun geçmişte olduğu gibi bu günde geçerlidir.

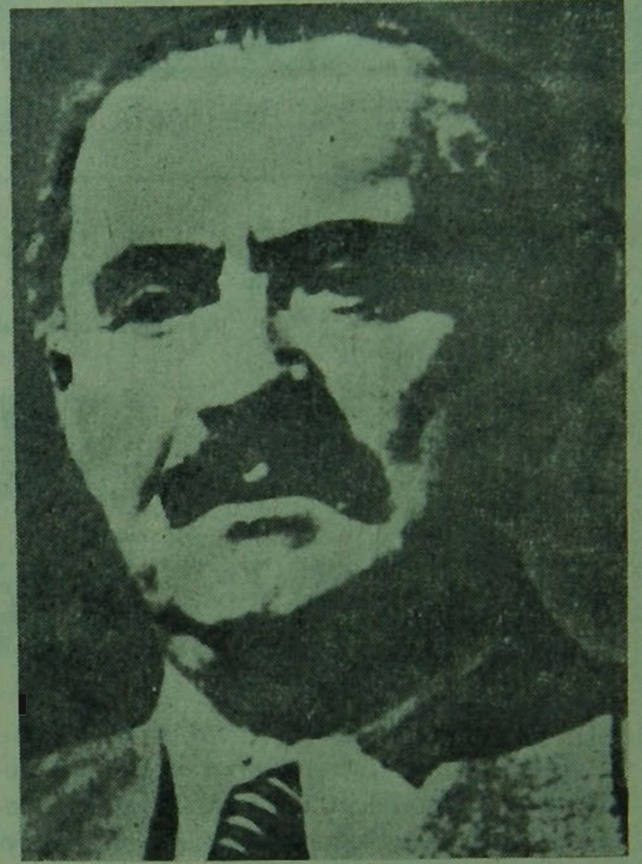
Çıraklar azgın baskı altında gün geçtikçe uyanıyor ve kaldırıyor başını aydınlığa doğru. Yarını kurmak için, insanın insanı sömürmediği, eşitsizliklerin, baskının ortadan kalktığı, insanın insanca yaşadığı bağımsız, özgür düzeni, Sosyalizmi kurmak için.

Kapitalizme, emperyalizme yani sömürü-

(Devamı 3. Sayfada)

Doğumunun 93. Yıl dönümünde DİMİTROV'un Yolunda Kararlı Bir Şekilde İLERİ

18 Haziran 1882 günü, Uluslararası işçi sınıfı hareketinin yiğit önderi, Antifaşist mücadelenin büyük savaşçısı, Leipzig kahramanı, Sosyalizmin ustası, büyük önder Georgi Dimitrov'un doğum günüdür. O gün Bulgar işçi sınıfının ve Dünya işçi sınıfının kahraman savaşçılarından birinin hem de en yiğitlerinden birinin doğum günüdür. 67 yıllık hayatı boyunca, doğumundan ölümüne kadar bütün hayatı süresince, bir tek şey uğruna mücadele etti : İŞÇİ SINIFININ KURTULUŞU için.

Muzaffer ve kahraman Bulgar işçi sınıfının önderi DİMİTROV,

Enternasyonal'in yiğit önderi ve savaşçısı DİMİTROV,

Faşizme karşı mücadelenin yiğit savaşçısı DİMİTROV,

Ve gençliğin yol göstericisi, sönmez ışığı DİMİTROV,

Doğumunun 93. yıldönümünde DİMİTROV'a saygı,

Doğumunun 93. yıldönümünde DİMİTROV'cu sağlamlık ve kararlılıklar,

Doğumunun 93. yıldönümünde DİMİTROV'un ilkeleri ile,

SAĞLAM VE SARSILMAZ ADIMLARLA, DİMİTROV'CU GENÇLİK OLARAK İLERİ!

Ankara'da Genç İşçi Arkadaşlara baskı

Büyük sanayide bir kaynak atölyesinde çalışan işçi arkadaşlarımız 27 mayıs günü tatil yaparak en doğal haklarını kullanmak istemişlerdir. İşçi arkadaşlarımız 26 mayıs günü öğleden sonra işi bırakıp ertesi günde tatilden yararlanacaklarını bildirmeleri üzerine, onları 1,5 gün daha az sömüregeceğini anlayan patron küplere binmiş işten çıkarma tehditleri savurmuştur.

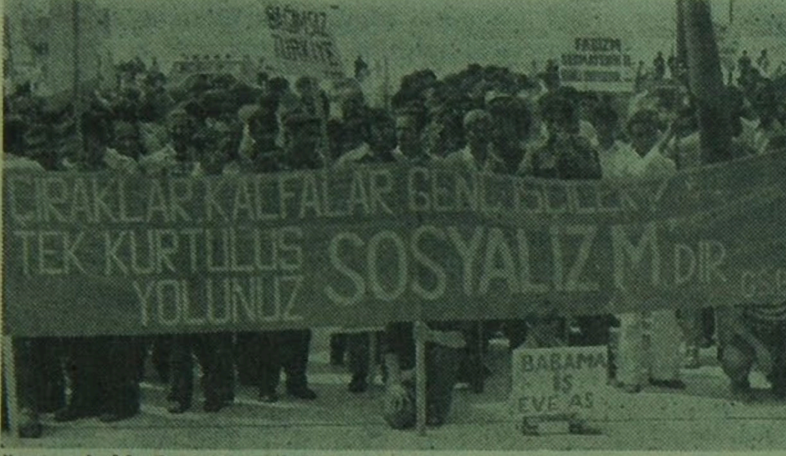
İşçilere tatil yapmalarının hakları olduğunu bunun engellenemiyeceğini anlatan Cemal Dönmez arkadaşı patron paralı uşakları dövmüşler Cemal Dönmez arkadaşla birlikte 4 arkadaşı işten çıkarmışlardır.

İşverenin baskıları, genç işçi arkadaşlarımızı yıldırmak şöyle dursun aksine bundan böyle mücadelelerinin ancak örgütlü bir biçimde güçleneceğini, başarıya ulaşacağını kavratmıştır.

Çıraklar Uyanıyor!

İskenderun'da 15 matbaada çalışan 50 çırak arkadaşım adı na mektubumuzun gazetenizde yayınlanmasını istiyoruz.

«Bizler İskenderundaki 15 iş yerinde çalışan ve sayıları 50' yi bulan çıraklarız. Yaşlarımız 8 ile 18 arasında değişir. Sendika, sigorta ve iş güvenliğinin sadece adını duyarız. Kurşunla sürekli olarak haşir-neşir olduğumuz halde işveren yoğurt vermeyi bile bizlere çok görür. Gencecik yaşımızda, körpe vücutlarımızda ve dimağımızda zararlara sebep olan kurşunun etkisine karşı yoğurt bile verilmemesine rağmen üç kuruşluk ücret uğruna çalışmak zorundayız. İşveren bunu çok iyi bildiği için, üstelik sendikasız olduğumuz için bizleri çok kolay ezeceğini bildiğinden bizim işyerindeki sağlık koşullarına eğilmeyi aklına bile getirmemektedir. Şuna inanıyoruz ki sendikalarda örgütlenmeden ekonomik ve demokratik haklarımıza kavuşmamız mümkün değildir.

Yeni işe giren ve genellikle 8-9 yaşlarında olan bir çırak ancak 10 TL.'sı alır ve oda haftada. Aradan bir sene geçerse 30 TL.'sına çıkar ücretimiz. İkinci sene 50 TL's olur. Aradan zaman geçip yarı-kalfa olursak o zaman da haftada 75 TL. alırız. Ortalama olarak 4-5 sene sonra da kalfa oluruz o zaman da alacağımız ücret haftada 200-400 arasında değişir. Hepimiz kalfa olmak hayaliyle işe gireriz, işveren de bizim bu durumumuzdan istifade etmesini bilir tabii ki. İş yerine girirken bizle bir mukavele yapılır. Yaşımız yetmediği için mukaveleyi babalarımız imzalar. (Bu mukaveleden temin etmek mümkün olsaydı size yollayacaktık) Size şimdi bu mukaveledeki bazı maddelerden bahsetmek istiyoruz: Babamızın bilgisi dışında işyerinde ayrılmayacağımızı, etimizin işverenin kemiğimizin de babalarımızın olduğunu, işyerinde alacağımız paranın söz konusu olmayacağını, önemli olan meslek öğrenmemiz olduğunu bizim adımıza babalarımız imzalayarak garanti eder.

İş gününe gelince günde 12-14 sat çalışırız. İşyerine en erken biz çıraklar geliriz. Meslek öğreneceğiz umuduyla dayak ve küfürlere tahammül ederiz. Ekmek parası uğruna kurşun zehirlenmesi tehlikesine aldırış bile etmeyiz. Ve bütün bunların sonunda da demokratik bir ülkede yaşıyoruz deriz. Ancak biz ülkemizdeki gerçek demokrasinin ancak kendi ellerimizle kurulacağına inanıyoruz ve bu uğurda hiçbir şeyden korkmayacağız. Sendikal çalışmalar yapılması için kalfa arkadaşlarımızla beraber çalışmalar yapacağız ve bizlerin düşmanları olan patronlara işçi sınıfının gür sesini duyurmasını bileceğiz.

Yaşasın İşçilerin haklı mücadelesi

Yaşasın Ekonomik,-Demokratik Mücadelemiz»

İskenderunlu Matbaa İşçileri.

Vardarlı BloK Fabrikası İşçileri Greve «Evet» dedi

Turgutlu'da gelişen sosyalist hareket patronların korkulu rüyası olmuştur. Patronlar gelişen sosyalist hareketi kırmak için, doğudan Turgutlu'ya gelen Kürt emekçileri fabrikalara almayıp Kürt ve Türk emekçileri birbirine düşman etmiş, daha sonra da fabrikalara yoğun olarak kadın ve çocuk işçi alarak Turgutlu'da gelişen sosyalist hareketi kırma çabalarına gitmiştir. Yapı olarak kadın ve çocuk işçiler daha güçsüz ve baskılara dayanma gücü fazla olmadığı için patronlar tarafından sömürülmesi daha kolay olmaktadır.

Çimse-İş Sendikasına bağlı 24 işyerinde çalışan 4000 işçi grev kararı almıştır. Patronlar grev kararını duyunca paçaları tutuşmuş ve genç işçilerin çalıştığı Vardarlı blok fabrikasının patronu işçileri Aslan blok fabrikasının patronu gibi köfte ekmekle kandıracağını sanmıştır.

Vardarlı blok fabrikasında çalışan genç işçiler, yetişkin işçilerin kararlılığını göstererek, büyük küçük halay tutup oynamışlardır. Vardarlı patronu Turgut Bey genç işçilerin bir araya toplayıp «ben sizin abinizim, sizi ben besliyorum, böyle bir harekete gitmenize çok üzülüyorum, hepimiz kardeşiz» deyip işçilere filtreli sigara dağıtmıştır. Genç işçiler ise Vardarlı patronunu çok iyi tanıdıkları için bu oyunlara kanmayıp greve evet demişlerdir. Çünki genç işçiler şunu çok iyi biliyorlar;

İşçilerin kardeşi işçilerdir ve tüm emekçilerdir. Fabrikaların sahibi olan, apartmanları olan, kolejlerde çocukları okuyan, yazları denizde, kışları Uludağ da gününü gün edenler işçilerin kardeşi olamaz, sadece azılı düşmanı olabilirler.

Şimdi genç işçilerde bozuk düzenin körpe vücutlarını ağır işlerde yıpratmanın bir öfkesi var. Ve verilecek mücadelenin genç, yetişkin, kadın-erkek, Kürt-Türk demeden birlik olup sömürücülere, parababalarına karşı direnmenin gereğini her an anlamaktadırlar.

— Yaşasın Vardarlı Blok Fabrikasındaki genç işçilerin, Patron oyunlarını boşa çıkartan haklı direnişi!

— Yaşasın genç işçilerin sömürüye vura vura ilerleyen Grevi!

Kapitalizmde Çocuk Emeği kullanmanın Toplumsal Kökeni

Bizzat kendisi üretim araçlarının özel mülkiyeti üzerine kurulan kapitalizm, kendi iç gelişimiyle birlikte küçük mülkiyeti, büyük mülkiyetin yararına olarak süratle tavsiye eder. Şehirde küçük mülk sahiplerinin iflası ile sonuçlanan kapitalist gelişme, kırsal kesimlere girdiği anda da ayni etkiyi gösterir. Kapitalist gelişim ile birlikte kırsal kesimde süratle topraklarını kaybeden veya var olan topraklarını yetersizliği dolayısıyla geçimini sağlayamayan küçük üreticiler işbulup, geçimlerini sağlamak üzere yığınlar halinde büyük sanayi merkezlerine akın ederler. Bu gelişiminin kaçınılmaz sonucu, büyük şehirlerde var olan işsizler ordusunun sayıca kabarmasıdır.

Kapitalizm hiç bir zaman toplumsal servetlerin planlı bir şekilde bütün toplumun yararına kullanılmasın sağlayamaz ve sağlamaz. Aksine üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde bulunduran burjuvazi her zaman kendi kişisel kâr amacına göre hareket edeceğinden ve toplumsal konulara sınıfsal çıkarı açısından yaklaşacağından dolayı kapitalizmde toplumsal servetler bir yandan burjuvazinin çıkarları uğruna çarçur edilirken, diğer yandan da geniş işgücü kaynakları yeterli iş sahalarının açılamamasının sonucu olarak değerlendirilemez, işsizlik herzaman kapitalizmin içinde var ola gelir. Bizim gibi Emperyalizmle bağımlı çarpık bir Kapitalist gelişim içinde bulunan ülkelerde işsizliğin kendini toplumsal bir afet halinde daha da belli etmesi kaçınılmazdır.

Kapitalist gelişim sadece işsizlik olgusunu yaratmaz ayni zamanda bu gelişim geniş emekçi kesimlerin mutlak ve nisbî bir şekilde yoksullaşmasınıda beraberinde getirir. Geniş emekçi kesimler kapitalist gelişme sonucu kendilerinin toplumsal zenginlikten aldıkları payın burjuvaziye nazaran daha da azalmasıyla bir yandan nisbî yoksulluk, diğer yandan burjuvazi tarafından satın alma güçlerinin düşürülmesi ile birlikte mutlak yoksulluk içine girerler.

Kapitalist toplumun yapısı içinde her zaman bulunan bu ekonomik toplumsal olgu, yani işsizlik ve yoksulluk elbetteki zor şartlar içinde bulunan aileleri (çocuklarının bir meslek öğrenmeleri sonucu istikbalde işsiz kalmasını engellemek, çocuğun kendi masraflarını kendisinin karşılayarak aileye yük olmaktan çıkması, aile bütçesine katkıda bulunması v.b. nedenlerle) çocuklarını yaşları küçük dahi olsa çeşitli nedenlerle çalıştırmak mecburiyetinde bırakacaktır.

Bu aile için hayatı önemli nedenler elbeteki aileyi bir yandan çocuk karşısında belli ölçüde duygusuz bırakabileceği gibi, diğer yandan da aileyi gereğinde tıpkı bir patron gibi, çocuklarının çalışmalarının sürekliliği konusunda kontrole zorlayacaktır. Elbetteki bilinçsiz bir aile çocuklarına «iyi çalışıp çalışmadıklarını», «patronun canını sıkmayıp işinde dikkat etmesi gerektiğini» hatırlatacaktır.

Bu meselenin aile ile ilgili olan yanı, meselenin asıl ve önemli olan diğer yanı ise burjuvazinin ucuz işgücüne duyduğu derin iştahtır. Çocuk işçilere ödenecek düşük ücret, uzun ve ağır çalışma ile elde edeceği yüksek kâr oranı karşısında % 500 kâr için hertürlü cinayeti işlemeye hazır olan burjuvazi bu çocuklar karşısında elbetteki aynı duygularla hareket edecektir. Yukarıda saydığımız nedenlerle üretime çocuk emeğinin sokulması ile birlikte yetişkinler arasındaki işsizlik artar ve bu da tekrar aileleri gereğine birbirleri ile rekabet ederek çocuklarının işgüçlerini satmaya zorlayarak bir üst seviyede gelişir.

ÇIRAKLAR, GENÇ İŞÇİLER KURTULUŞUMUZ İÇİN MÜCADELE EDELİM

(Baştarafı 2. Sayfada)

nün, baskının, haksızlığın, eşitsizliğin kol gezdiği bu çürümüş düzene son verecek güçler arasında onlar da var. Onlar: çıraklar, genç işçiler, işçi sınıfının patron sınıfına karşı mücadelesinin sonucuna karar verecektir. Sosyalizmin bayrağı onların ellerinde dalgalanıyor, onların ellerinde yükselecektir.

ANAYASA, KANUNLAR VE ÇIRAKLIK

Anayasanın 43. maddesinde şöyle yazar: «Kimse yaşına gücüne ve cinsiyetine uygun olmayan bir işte çalıştırılamaz.»

«Çocuklar, gençler ve kadınlar çalışma saatleri bakımından özel olarak korunur.»

Gene anayasanın 45. maddesinde «Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşama seviyesi sağlamaya elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.»

Bakalım İŞ KANUNU Md. 67'ye:

«16 yaşını doldurmamış çocukların hangi işte olursa olsun günde (8) saatten fazla çalıştırılması yasaktır.»

İşte kanunlar bunları söylüyor. Ama gel gör ki uygulama böyle mi? Hayır baştan beri vurgulandığı gibi 10 - 15 yaşındaki çocuklar okuldan, öğretimden, bilgiden yoksun olarak; kirin, pasın içinde, küfür ve dayağın altında günde 10-13 saat çalışmaktadırlar. Demek ki kara kaplı kitaplardaki maddeli, fıkralı kanun denen yazılar ezilenlerin, sömürülenlerin değil, karnı doymak bilmeyen gözünü daha fazla kâr hırsı bürümüş parababalarının koyduğu kurallardır. Ama parababaları koymuş oldukları kuralları dahi işlerine gelmediği takdirde ayaklar altına almaktadırlar.

Çünkü bu düzen onların düzenidir.

TÜRKIYE'DE FAŞIST BASKILAR VE FAŞIZM

(4)

1965 - 71 DÖNEMİ

1965 seçimlerinde AP tek başına iktidara geldi. Bu seçimler sırasında partilerin yaptıkları propaganda ile sınıflar arasındaki ilişki ve çelişkiler biraz daha netlik kazandı. Seçimler sırasında, çeşitli sınıflar ve sınıf grupları arasındaki uzlaşmazlık daha açık bir şekilde ortaya çıktı. Yine bu seçimler birçok partinin sınıfsal yapısının biraz daha netleştirdi. Seçimler ayrıca, sermaye ile geniş emekçi yığınlar arasında çıkar çelişmelerinin keskinleşmesi açısından da önem taşır.

Seçimin bir başka özelliği de, seçim kampanyasına «Ülkenin bağımsızlığı, tüm emperyalist ügçlerin kovulması; bankalar, sigorta şirketleri ve petrol şirketlerinin millileştirilmesi; toprak reformunun gerçekleştirilmesi» gibi sloganlarla giren TİP'in parlamentoya 15 milletvekilini sokabilmesidir. CHP'yi çok geride bırakarak iktidarı alan AP ise DP'nin mirasçısı olduğunu ilân ederek, seçimlere «özel teşebbüse her türlü yardımda bulunmak; yabancı sermaye ile daha sıkı işbirliği; devlet sektörünün yeniden düzenlenmesi; NATO ve CENTO'ya bağlılık» gibi sloganlarla girmişti.

Özetle bu seçim sonuçları için şunları söyleyebiliriz: 1965 seçimleri, burjuvazi ile proletaryanın sınıf çıkarlarının daha fazla kutuplaştığını, egemen sınıfların çeşitli tabakaları arasındaki mücadelenin kızıştığını, **büyük egemen çevrelerin** sağa, geniş emekçi yığınların ise sola doğru kaydığını ortaya koyuyordu. Ama Geniş emekçi yığınların sola yönelimi, proletarya dahil olmak üzere, sınıf bilincinin yerleşmesinden ileri gelmiyordu. Daha ziyade küçük burjuva demokratik bilincinin yani, burjuva demokratik bilincinin ağır basmasındandır.

AP'nin iktidara gelmesinden sonraki dönemde, emekçi yığınların ekonomik-demokratik mücadeleri üzerindeki baskılar ve yine sosyalist hareket üzerindeki baskılar belli bir tırmanış içersinde gittikçe artmıştır. 1965 sonrası dönemi sınıf mücadelesinin hızla geliştiği ve giderek daha bilinçli ve örgütlü hale geldiği bir dönemdir. Yine bu dönem sınıf mücadelesinin kan ve ateşle bastırılmak istendiği bir dönemdir. Onlarca işçi-köylü ve öğrencinin katledildiği, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçiler üzerine en yoğun baskının uygulandığı bir dönemdir.

Yine bu dönem yani 1965 sonrası dönemi emekçi yığınların gittikçe yoksullaştığı buna karşılık sermayenin büyük vurgunlar vurduğu bir dönem olmuştur. 1965 sonrasında işsizlik ve pahalılık hızla artmıştır. Ücretlilerin satın alma gücü devamlı azalmış buna karşılık *fiyatlar devamlı artmıştır. Bilhassa 1970 develüasyonundan* sonra durum daha da vahimleşmiştir.

Avrupaya, özellikle Almanya'ya kitle halinde işçi gönderilmesine rağmen, Türkiye'deki işsizliğin önüne geçmek bir yana işsizlik oranı devamlı artmıştır.

Ayrıca 1965 sonrası; sosyalist fikirlerin daha hızla yayıldığı, aydınlar arasında bir tartışma olmaktan çıkarak kitlelere malolduğu ve bizzat onların mücadelesine ışık tuttuğu bir dönem olmuştur. Bunda 1965 sonrasında çıkarılan çeşitli dergi, broşür ve gazetelerin -sosyalizmin daha geniş yığınlara ulaşmasında- büyük yardımı olmuştur. 1965 sonrasın gelişen çeşitli işçi-öğrenci hareketleri sosyalizmin daha hızlı yayılmasında önemli rol oynamışlardır.

Bütün bunların yanısıra 1965 sonrasında yukarda da değindiğimiz gibi yükselen bir sınıf mücadelesine tanık oluruz. Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı emekçi yığınların mücadelesi büyümüştür. İşçi sınıfımız, çeşitli mücadelelerinde, sendika seçme özgürlüğü, sekiz saatlik işgününün uygulanması, iş saatlerinin düzeltilmesi gibi ekonomik-demokratik taleplerinin gerçekleşmesi için mücadele etti. Bunun yanısrıa işçi sınıfı, anti-emperyalist mücadelede de önemli bir rol oynadı. Ve mücadeleleri ile toplumun en dinamik gücü olduğunu gösterdi.

İşçi sınıfının Ekonomik-demokratik mücadelesinin yanısıra, bunun sonucu, köylü hareketlerinin de dalga dalga yükseldiğini görürüz. Köylüler toprak ağalarına, tefecilere ve jandarma zulmüne karşı yiğitçe mücadele ettiler. Köylüler bu dönemde çeşitli toprak işgalleri ile gaspedilen topraklarına el koydular. Bu dönem doğu da Kürt halkı üzerinde şoven baskıların yoğunlaştığı bir dönem olmuştur. Ve bu dönemde şoven baskılara karşı mücadele canlanmaya ve gelişmeye başladı. Çeşitli demokratik talepler doğrultusunda gelişen bir mücadele verildi.

Dönemin en göze çarpıcı özelliklerinden birisi de gençlik kesiminin ve özellikle üniversite gençliğinin vermiş olduğu mücadeledir. Gençlik, geniş yığınlar halinde, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde yer aldı. Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı verilen mücadele de işçi ve köylülerin yanında olduğunu, gösterdi.

Daha geniş emekçi yığınlar, gelişen sınıf mücadelesi içinde sosyalizmi kavradıkça siyasi hedeflere yöneldi.

AP iktidarı, gelişen sınıf mücadelesini, toplum polisi, jandarma ve komando zulmüyle bastırmaya çalıştı.

AP'NİN İKTİDARA GELİŞİ:

CHP'nin dışındaki partiler, Suat Hayri Ürgüplü başkanlığında, İnönü Hükümetinin yerine yeni bir koalisyon hükümeti olmuşturdular. Siyasi areneda fazla tanınmayan fakat sermaye ve emperyalist güçler tarafından yakından tanınan AP lideri Süleyman Demirel bu hükümette, başbakan yardımcısı oldu. AP, hükümette 10 önemli bakanlığı elinde bulunduruyordu. Kurulduğundan beri sermaye çevrelerine büyük güven veren Demirel liderliğindeki AP 1965 seçimlerinde geniş emekçi yığınların eğilimleri ile ustaca oynayarak, iktidara geldi. AP iktidarı daha baştan enflasyonist bir politika giderek, varolan yoksulluğu, işsizliği daha da arttırdı. Ekonomik kriz giderek daha da derinleşti. İşsizlik ve pahalılığın giderek artması sınıf mücadelesinin keskinleşmesine yol açtı. Yine bu dönemde Marksizm-Leninizm'in temel klasiklerinin eksik ve hatalıda olsa Türkçe'ye çevrilmesi ve ABD emperyalizminin Akdenizdeki silâhlı temsilcisi 6. Filonun ziyaretleri sonucunda girişilen anti-emperyalist kitle gösterileri, mücadelenin daha da gelişmesine ve yeni boyutlara ulaşmasına yardımcı oldu.

Bu dönemin bir başka özelliğide, sosyalist hareketin oldukça dağınık olması gelişen kitle hareketleri karşısında kuyrukçu bir politika izlemesidir. Dönemin tek sosyalist partisi olan TİP'in pasifist-parlamentarist çizgisi ve bunun karşısında bir diğer küçük burjuva sosyalist akımının etkinlik kazanması sosyalist harekete büyük zararlar vermiştir. Derinleşen sınıf çatışmaları doğru değerlendirilmemiş, kitlelerin gücü yerine başka güçlere güvenilerek mücadelenin yolu çarpıtılmıştır. Kendiliğinden gelişen işçi sınıfı hareketleriyle sosyalist hareketin bütünleşmesi ve belli bir temele oturması sağlanamamıştır. 1970 büyük işçi hareketi (15-16 Haziran'a) kadar genel olarak sosyalist hareket üniversite duvarları içine hapsedilmiştir. Ve sosyalistler ancak bu büyük olaydan sonra kitleler ve *özellikle işçi sınıfı içindeki çalışmalarını daha bilinçli* ve örgütlü hale getirmeye başladılar. Bu büyük işçi eylemi sosyalist hareketin bir sıçrama yapmasına yol açmıştır. Ancak şunu hemen belirtelim ki bu sıçramada yine çok amatörce olmuş ve yine hakim sınıflarca bilinçli bir şekilde engellenmeye çalışılmıştır.

1965 sonrasında kendiliğinden gelme de olsa kitle hareketleri: bu dönemde oldukça geniş boyutlara ulaşmış iç ve dış politika üzerinde büyük etkisi olmuştur. Ve yine bir çığ gibi büyüyen ve düzene karşı memnuniyetsizliği ifade eden bu kitle hareketleri hakim sınıflar tarafından ya zorla bastırılmak istenmiş yada hedefinden saptırılmaya çalışılmıştır. Kitle gösterileri sadece işçi ve öğrenci hareketleri olarak kalmamış toplumdaki tüm sınıf ve tabakaları kapsamıştır.

BU DÖNEMDEKİ ÖNEMLİ KİTLE OLAYLARI

1965'de İzmit'te Boru fabrikasında işçiler greve gittiler. Grevci işçilerin hammadde kamyonunu fabrikaya sokmaması üzerine, polis ve askeri birliklerle işçiler arasında çatışma çıktı. Elli işçi tutuklandı.

1966'da Kula Mensucat'ta grevci işçilere saldıran polis iki işçiyi öldürdü, ve birçoğunu yaraladı. İşçiler mücadelelerini iki ay daha devam ettirdiler.

Paşabahçe Cam Fabrikasında 2 bin işçi, patron sarı sendika ortaklığına karşı, 16 sendika ve onbinlerce işçinin desteği ile 83 gün yiğitçe mücadele etti.

Aynı yıl, yurdun dört bir yanında çeşitli işçi gösterileri ve direnişleri oldu. Ankara'da temizlik işçileri greve gittiler? Polis ve grev kırıcıları işçilere saldırarak direnişi kırmaya çalıştılar.

Yine 1966 yılında ABD Dışişleri Bakanının Ankara'ya gelişi protestolarla karşılandı. Orduevi önünde toplanan halk ABD Dışişleri Bakanını yuhladı.

12 Kasım'da Ankara'da büyük bir anti-emperyalist gösteri düzenlendi. Gösteride polisle çatışma çıktı. Amerikan haberler ajansı önünde yaralananlar oldu. Bu olaydan iki gün sonra Adana'da Amerikan askerlerinin yaptıkları iğrenç davranışlara (!) karşı halk galeyana gelerek gösteriler yaptılar. Amerikan subay ve askerlerinin kaldığı mahalle askeri birliklerce korundu.

1967 yılı çeşitli köylü hareketlerine sahne oldu. Köylüler topraksızlığı ve pahalılığı protesto eden gösteriler yaptılar. Topraksız Gölpınar köylüleri Toprak Tevzii Komisyonu'nun çalıştığı binayı sardılar. Jandarma köylülere saldırdı. Beyceli köylüleri iki günlük bir yürüyüş yaparak, köylerine yol yapılmasını istediler. Fatsa köylüleri «yoksulluk yürüyüşü» yaparak banka borçlarının ertelenmesini istediler.

Çorum'da işten atılan temizlik işçileri tekrar işe alınmaları için Çorum'dan İstanbul'a yürüdüler.

1967'de Batman'da petrol işçileri greve gittiler. Grev kırıcılarla işçiler arasında çatışma çıktı.

1967 Sonbaharında İTÜ öğrencileri, İstanbul'dan Ankara'ya kadar yürüyerek özel okulları ve eğitimin kazanç aracı olarak kullanılmasını protesto ettiler.

Yine 1967 yılında Kıbrıs olaylarından dolayı, ABD emperyalizmi aleyhinde gösteriler yapıldı. Gösterilerde polisle çatışmalar çıktı. Sene sonunda Ankara'da «Nato'ya Hayır» mitingi düzenlendi.

KİTLELERİN UYANIŞI VE ETKİLERİ

Derinleşen ekonomik krizle birlikte, sınıf farklılıklarının daha da açığa çıkması ve sınıf mücadelesinin yeni boyutlara ulaşması, hakim sınıflar içersinde değişik görüşlerin ortaya çıkmasına, ve yine emekçilerin yeni devrimci örgütlerinin ortaya çıkmasına yol açtı.

Başta işçi sınıf olmak üzere geniş emekçi yığınların ileri sürdükleri ekonomik ve demokratik talepler doğrultusunda mücadeleye atılmalar CHP'de çatlamalara yol açtı. İnönü çevresi, gelişen sınıf mücadelesini frenleyip yanlış yola kanaliz etmek için «ortanın solu» sloganını ortaya attılar. Amaçları sınıf çatışmalarını dizginleyerek pasifleştirmekti. Daha ozaman CHP İnönü'nün ağzından gayelerinin tabandan gelen ilerici talepleri kontrol altına almak olduğunu, kitlelerin daha fazla sola kaymasını önlemek olduğunu ifade ediyordu. CHP bu politikasını, «AP sağına, CHP'de soluna duvar çeksin, düzeni böylece sürdürelim» şeklinde ifade ediyordu.

İnönü ve çevresinin bu politikasına karşı çıkan sermayenin en bağnaz temsilcileri Turhan Feyzioğlu'nun başkanlığında ayrılarak Güven Partisi'ni kurdular.

Belli bir uyanışın eseri olarak daha geniş kitleleri kucaklıyarak gelişen sınıf mücadelesi işçi simsarlarının elinde bulunan en büyük işçi federasyonunun da parçalanmasına yol açtı. Büyüyen işçi hareketleri karşısında Türk-İş'in gerçek yüzünün açığa çıkması, işçilerin devrimci sendikalara duyduğu ihtiyacı kuvvetlendirdi. 1967'de Türk-İş'ten ayrılan birtakım sendikalar Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu, DİSK'i kurdular. DİSK'in ortaya çıkması işçilerin ekonomik-demokratik talepleri için verdikleri mücadeleyi hızlandırdı. İşçiler Türk-İş'ten ayrılmak için mücadele vermeye başladılar. Fakat bu arada şunu da hemen belirtelim ki, DİSK yöneticileri Marksizm-Leninizm'i reddeden, işçisinin siyasi mücadelesini çarpıtan bir politika izleyerek, sadece ekonomik mücadeleyle yetindiler. İşçilerde sınıf bilincinin gelişmesini engellediler.

Yükselen kitlesel uyanış burjuvazinin **gerici örgüt**lerini parçalarken bir yandan da yeni ilerici örgütlerin doğmasına yol açtı.

1965 yılında Öğretmenler Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS)nı kurdular. Türkiye'nin her tarafında örgütlenen TÖS halkın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine omuz verdi.

Gençliğin verdiği mücadele, yoz gerici derneklerin yerini, ilerici cemiyetlerin almasına yol açtı. Gençliğin büyük bir kesimi bu ilerici cemiyetlerde toplanmaya başladı. Önceleri tek tek fikir klüpleri şeklinde kurulan sonra bir federasyon çatısı altında toplanarak Fikir Klüpleri Federasyonu adını alan ve 1969 Ekim'inde yapılan kongresinde DEV-GENÇ adını alan Devrimci Gençlik Federasyonu doğdu.

Yine Anadolu'nun çeşitli yerlerinde birçok devrimci mahalli dernekler kuruldu.

Bütün bu ilerici kuruluşlar varlıkları ve mücadeleleriyle ülke politikasında önemli bir rol oynadılar. Birçok hataları ve eksikleri olmasına rağmen bu kuruluşlar, sosyalist hareketin gelişmesine yardımcı oldular.

15 - 16 HAZİRAN

(Baştarafı 1. Sayfada)

tilerinin el birliği ile sıkıyönetim ilân edildi. Ama bütün bunlara rağmen işçi sınıfının direnişi sönmedi. Haftalarca İstanbul'da, İzmir-de, Ankara'da İzmit ve Adapazarı'nda, işçiler, fabrika, fabrika direndiler. Sıkıyönetimin bütün tehditlerine, tank ve üniforma gölgesine rağmen işbaşı yapmadılar. Grevlerini sürdürdüler.

Evet, işçi sınıfı mücadelesine önderlik edecek bir partinin (KAYA sertleri militanlardan oluşan bir parti) yokluğu yüzünden, proleteryanın tüm olarak davranış birliğinin sağlanamaması yüzünden yenildi. Ama bu geleceğin zafer tohumlarını içinde taşıyan bir yenilgiydi. Ve eminiz ki gelecekte, yakın gelecekte yenilmeyeceğiz.

REFORMİSTLER VE SAHTE DEMOKRATLAR

Birçoklarımız 274. ve 275 sayılı kanunları değiştiren tasarı tekliflerinin AP tarafından hazırlandığını zannetmektedir. Hayır, teklifler (DİSK'i hedef alan ve bu amacı resmen kabul edilen) CHP tarafından hazırlanmış ve parti MYK'sinin onayı ile meclise sunulmuştur. Hatırlatmakta fayda var. O MYK'da B. Ecevit genel sekreter idi ve onaylanan tasarıda onun da imzası vardır. Hatta öyle ki; 15 - 16 Haziran olayları olduktan sonra bile, bugün sosyal demokrasinin işçi sınıfı içindeki temsilcileri olan (ki o zaman da öyle idiler) Abdullah Baştürk, Şerafettin Akova, Kemal Özer, Halil Şenerderidin, Şakir Öğüt ve Halit Mısırlıoğlu, Türk-İş adına yaptıkları konuşmada «Bırakın kanun geçsin» diye, tasarının kanunlaşması için, CHP'ye çağrı yaptılar (22 Haziran gazeteler).

Hazırladıkları tasarının umduklarının çok ötesinde bir tepkiyle, işçi sınıfının fiili direnişi ile karşılaştığını gören CHP, hemen, açığa çıkan «halk düşmanı» gerici yüzünü maskelemek için geri adım attı. «Tasarının meclislerde yeniden görüşülebileceğini ayrıca Anayasa Mahkemesi olduğunu» söyleyip işçileri boyun eğmeye çağırdı ki şunu gözden kaçırıyorlardı, daha doğrusu kaçırtıyorlardı: Kendilerinin geri adım atmalarını da işçilerin fiili direnişi sağlamıştır.

Yine aynı kaypak tutum oportunist DİSK yöneticileri tarafından da gösterildi. 15-16 Haziranda işçi sınıfının kendiliğinden gelme mücadelesinin, bu şekilde büyük bir patlama göstermesi, reformist DİSK yöneticilerini büyük bir telâşa sürükledi. Harekete sahip çıkmadılar. Hatta 15 - 16 Haziranda da işçi sınıfının verdiği bu mücadeleyi kötüleyerek kendilerini kurtarmak istediler. Mücadeleyi küçültmeye çalıştılar. Her yerde olduğu gibi, burada da gelişen mücadele, tüm oportünistlerin, reformistlerin kısaca tüm işçi sınıfı düşmanlarının gerçek yüzünü ortaya çıkardı.

Vilayette yapılan toplantıdan sonra DİSK başkanı Türkler olayları tasvip etmediğini bildirerek şunları söyledi: «Ve kesinlikle bu tahripkâr olayları tasvip etmediğimizi bildirdik. Ayrıca işçilere de radyoda bir uyarma yaparak kötü cereyanlara alet olmamalarını söyledik.» (Gazetelere demeç).

Yine radyoda verdiği demeçte «Ne var ki, bizim aramıza çeşitli maksatlar güden kişiler, çeşitli kılıklara bürünerek girebilir. Hatta daha kötüsü gözbebeğimiz olan şerefli Türk ordusunun bir mensubuna kötü maksatlarla taş atabilir, tahrik yapabilirler. DİSK genel başkanı olarak sizi uyarıyorum» diyerek gerçek yüzünü bir kere daha açık olarak gösterdi.

Oportünizmin en karanlık bataklığında yüzen TİP'te, genel başkan Şaban Yıldız'ın ağzından şunları söyleyerek, «Hükümet henüz kanunlaşmamış olan mahut sendikalaşma hakkını kısıtlayan tasarıyı geri alacağını söylemek suretiyle çok ürktüğü anlaşılan olayları kolaylıkla yatıştırabilirdi.» Çaresizlik içinde olan iktidara akıl veriyordu.

İşte Sosyalizm adına yola çıktıklarını söyleyen sahte işçi sınıfı dostlarının gerçek yüzü, bir 15 - 16 Haziran direnişiyle ortaya çıkmıştı.

15 - 16 HAZİRAN MÜCADELESİNİN SOSYALİST HAREKETİMİZE KAZANDIRDIKLARI

Lenin'in deyişiyle «İşçilerin partisi bütün umudunu kitlelere bağlamıştır. Mücadelede tek güvencemiz kitlelerin yiğitlikleri ve mücadele azimleridir. Ve siyasî çalışmamızda da başlıca çıkış noktamız budur: Onların, siyasî mücadele içine çekilmesi, korkmayan, pasif bir şekilde boyun eğmeyen, boyunduruklarını alçakgönüllükle taşımayan ve fakat siyasî bilinçli ve kararlı kitleler halini almaları... İşte bir parti bunu yaptığı zaman, ancak o zaman iktidarın alınmasından ciddi bir şekilde, propaganda anlamında değil eylem sloganı anlamında bahsedebilir.

Kitlelerin kazanılması çalışmasını sadece propaganda çalışması anlamında düşünmek yanlıştır. Çünkü biz programımızı ve devlet anlayışımızı ne kadar söylersek söyleyelim en geniş kitlelerin saflarımıza gelmesi mutlaka onların kendi pratiklerinde yapacak ları gözlemlere, incelemelere bağlıdır. Elbetteki bunu söylerken yığınlara «politikanın» «tanıtılması» nı küçümsemiyoruz. Kitleler pratikte sınıf mücadelesi ile bazı şeyleri sezmeye başladıkları zaman «kıyaslama yapabilmeleri», «anlayabilmeleri» için bazı şeyleri (devlet, burjuva partileri v.s.) önceden duymuş olmalıdırlar.

Sonuç olarak tekrarlamakta yarar var. Proleteryanın ve en geniş emekçi tabakaların, dostlarını, sahte dostlarını ve düşmanlarını tanımaları genellikle, kızgın günlerde, reformistlerin «sokak mücadelesi» diye aşağıladıkları «devlet» in birçok geri plandaki kurumu ile işe karıştığı «sokaklarda» mümkün olur.

Dünya devrimci pratiğinin incelenmesi, bize her toplumda büyük «alt - üstlükler eşiğinde» bu tip «işin sokağa dökülmesi» olaylarının vukuu bulduğunu ve de genellikle büyük devrimci patlamaların, Lenin'in «örgütlenmemiş sokak kalabalıkları» olarak tanımladığı kendiliğinden gelme mücadelenin ortaya çıkardığı yiğit işçi yığınlarının ilk çıkışlarıyla oluştuğunu göstermektedir.

Böylece büyük kendiliğinden gelme kitle mücadelesi aynı zamanda Sosyalist veya demokrat olduğunu söyleyen **bütün** siyasî çizgilerin, partilerin renklerini belli ettiği eleme günleridir. Partiler - siyasî çizgiler - yaptıklarıyla - yapmadıklarıyla, söyledikleriyle - söylemedikleriyle devrimci olup olmadıklarını proleteryadan mı, burjuvaziden yana mı olduklarını belirtmek zorunda kalırlar. Böylece sosyal pratik, şaşmaz ölçüsü ile dostları, sahte dostları, düşmanları ortaya koyar.

EĞİTİM ÇIKMAZI

(Baştarafı 1. Sayfada)

Lise mezunlarını açıkta bırakmamak için geçen yıl uygulamaya konulan mektupla yüksek öğrenim de bir çözüm yolu değildir.

Çünkü bu sorunlarla beraber, diğer bütün sorunlarında çözümü Türkiye'yi emperyalizme bağımlılıktan kurtaracak, tekelci sermayeyi tasfiye edecek demokratik bağımlılıktan kurtaracak, tekelci sermayeyi tasfiye edecek demokratik halk iktidarından geçecektir. Demokratik halk iktidarı için ileri.

TÜRKİYE'DE FAŞİZM

(Baştarafı 5. Sayfada)

büyük bir düşüş oldu. 1970'de yapılan Develüasyon, emekçi yığınların daha fazla yoksullaşmalarına yolaçtı.

AP iktidarı gittikçe derimleşen ekonomik-politik buhran, işçi sınıfı ve emekçi halkın gelişen ekonomik ve demokratik hak arama mücadelesinin olduğu daha geniş boyutlar karşısında, emekçiler üzerine eskiden beri uyguladığı baskıları dahada artırmak mecburiyetinde kaldı.

GAMAK DİRENİŞİ

1969'un son günlerinde Gamak Motor fabrikasında, patron işçilerin bir kısmını işten attı. Bunun üzerine 29 Aralık sabahı 500 işçi arkadaşlarının işten atılmasını protesto için fabrikanın önünde toplandı. Bunun üzerine polis, işçilerin üzerine saldırdı. İşçiler polise karşı taş ve sopa ile direndiler. Polisin ateş açması sonucunda Şerif Aygül isimli işçi şehit oldu. İkisi ağır olmak üzere 17 işçi polis kurşunuyla yaralandı.

Bu olayı protesto etmek üzere, Maden-İş'in muhalefetine rağmen Kartal'da dört fabrikada, İstanbul'da ise iki fabrikada sembolik oturma grevi yapıldı. İstanbul'da bütün fakültelerde forumlar yapılarak genel bir boykota gidildi. İşçiler, öğrencilerinde katıldığı bir cenaze töreni yaparak patronlara ve onların iktidarına olan nefretlerini dile getirdiler.

Yine 1969 Aralığında TÖS'ün önderliğinde, 100 bine yakın öğretmen, bütün Türkiye'de boykota gitti. Öğretmenler grev hakkı ve faşist baskılara son verilmesini istediler. Öğrencilerin ve halkın desteğini alan bu güçlü demokratik direniş karşısında, iktidar birçok öğretmenin görevine son verdi.

SUNGURLAR DİRENİŞİ

Sungurlar Kazan fabrikasında çalışan 700'e yakın işçi sarı Çelik-İş Sendikasını kovdu. Patron, mücadeleye öncülük eden oniki işçiyi işten attı. Bunun üzerine işçiler «zincirlerimizden başka kaybedecek bir şeyimiz yok» diyerek fabrikayı işgal ettiler. Jandarma fabrikayı ablukaya aldı. Demir-Döküm fabrikası işçileri ve diğer çevre fabrikaların işçileri ve öğrenciler, Sungurlar işçilerinin mücadelesini desteklediler.

Alibeyköy'de işçiler yürüyüşler yaparak, halkın da desteğini aldılar. Jandarma ile çatışmalar oldu. İşgal olayı kısa aralıklarla üç defa tekrarlandı. Direniş işçilerin zaferiyle sonuçlandı. Ancak, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinden sonra uygulamaya kanulan sıkıyönetim içinde patron birçok işçiyi işten attı.

1970'in ilk aylarında Akhisar, Ödemiş, ve Fethiye Alaçam'da tütün üreticileri mitingler yaptılar. Diğer birçok yerlerde topraksız köylüler, toprak ağalarına karşı direndiler.

1970 yılında da işçi-köylü ve öğrenci hareketleri AP iktidarına ve Emperyalizme karşı bütün şiddeti ile devam etti. AP iktidarı emekçiler üzerindeki polis baskısını arttırırken bir yandan da Anayasa da ve kanunlar da geriye doğru değişiklikler yaparak, getirilecek faşist kanunlarla emekçi halkımızın verdiği ekonomik demokratik mücadeleyi baskı altına almaya çalışıyordu.

15-16 HAZİRAN BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİ

Bu konu ayrıca yazıldığı için, burada tekrar değinmiyoruz.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinden sonra, hakim sınıfların Sıkıyönetim ilân etmelerine rağmen, işçi hareketlerindeki artış devam etti. İşçiler, Sıkıyönetim şartları altında mücadelelerini sürdürdüler. 12 Mart gelinceye kadar, işçi-köylü ve öğrenci hareketleri, AP iktidarına ağır darbeler vurdu.

Baştan beri kısaca özetlemeye çalıştığımız kadarıyla, derinleşen ekonomik bunalımı, artan işsizlik ve hayat pahalılığı, emekçi yığınların verdiği ekonomik-demokratik mücadelenin büyümesi, hâkim sınıflar arasındaki çıkar zıtlaşmaları; işte bütün bunlar 12 Mart öncesi durumun kısaca bir özetidir.

Yine 12 Mart öncesi duruma baktığımızda, Türkiye'de o dönemdeki hareketlerin yalnızca öğrenci hareketleri olmadığını, aksine işçi hareketlerinin daha da yoğun olduğunu ve işçi mücadelelerinin daha uzun ve zor şartlar altında yürütüldüğünü görürüz.

GAMAK DİRENİŞİ

(Baştarafı 8. Sayfada)

de -işinize son- ve 150 kişi daha kara listede.

Gamak işçisi patrona, Bölge Çalışma Müdürlüğüne, Sarı sendikaya, bölme parçalama oyunlarına rağmen ve hiç bir oyuna gelmeden direniyor. Gamak işçisi direnişinin işçi sınıfının mücadelesinin bir parçası olduğunu bilerek direniyor.

Şöyle söylüyor Bobin Sargı Atölyesinden Mehmet: — «Biz işçilerin KAYBEDECEK HIÇ BIR ŞEYIMIZ YOK — FAKAT KAZANACAĞIMIZ BIR DUNYA VAR»

Ve Şerif Aygül şöyle haykırıyor:
Kanımda Gamgamlar boğulacaktır.

Gamak Direnişi Sürüyor

sosyalist
GENÇLİK

«Gamak denen fabrika motorlar yapar.»

Bu fabrikada yapılan motorlar; Avrupaya, Ortadoğuya ve birçok ülkeyede satılır. Yani patron Gamgam çok kazanır. 10 yıl önce atölye olan gamak şimdi 800 işçi çalıştıran kocaman bir sömürü makinasıdır. 10 yılda patron bukadar zenginleşirken, işçilerde patrona, sarı sendikaya, polise kurşuna, karşı direnir, direnir...

1969 yılında patron ve sarı sendika oyununu bozmak için direnirken işçi sınıfının yiğit evladı ŞERİF AYGUL polis tarafından öldürülür, direniş kırılır, patron sendikası motor-iş kazanır.

Fakat Gamak işçisi artık patronu, sendikayı, polisi öğrenmiştir. Bunun üzerine motor-iş in yerini Sarı Tek Met-İş alır. Sarı Tek Met-İş'in 4 yılda aldığı şam saat başına 70 kuruştur. Yani günde 560 kuruş, ayda 168 TL. Hayat 45 kat artarken Gamak işçisinin, aylık geliri 168 TL. artar. Şu anda Gamakda 10 yıllık bir işçi 1200 TL. brüt aylıkla çalışmaktadır.

Fakat Şerif Aygül ne demişti patronlara: Sanma ki ben ölmeyle bu kavga biter.»

Bitmedide...

Gamak işçileri devrimci Maden-İş'e üye oldular. Bunun üzerine, 16 mayıs 1975 günü Sarı Tek Met-İş iki işçi temsilcisinin temsilcilikle rini kaldırdı, patron da iki işçiye MEŞHUR 17. MADDEYİ gösterdi. Eğer sendika etmsilcisi bir işçi işten atılırsa, ayrıca sendikacı olduğundan tazminat ödemesi gerekiyordu patronun. Tek Met-İş, temsilci işçilerin temsilciliklerini kaldırarak patrona yardımcı oluyordu. Tam bir patron sarı sendika işbirliği gördü Gamaklılar.

Şerif Aygül'ün arkadaşlarının bu zorbalığa boyun eğeceğini zantti sömürücü Gamgam.

Ve direnişe geçti yiğit gamak işçisi, ULKER' de, ARÇELİK'de, NORTHERN ELKTRİKTE, ALTAŞTA, ELKA'da, PRESİZ'de ve daha birçok yerde işçiler ÖZGURCE SENDİKA SEÇME HAKKINI hertürlü baskıya rağmen SÖKE SÖKE almışlardı.

Demek ki birlik olunca haklar söke söke alınıyordu. Bunu bilerek direnişe geçti Gamak işçisi.

Arkadan 67 kişiye daha gösterildi 17. Mad-

(Devamı 7. Sayfada)

GENÇ SOSYAL - DEVRİMCİLER BİRLİĞİ ÇORUM, MERZİFON ŞUBELERİ KURULDU

ÇORUM GSDB YÖNETİCİLERİ

İsmail Keleş (Başkan)
Mehmet Eraslan (Sekreter)
Şahin Özçelik (Sayman)
Mehmet Büke
İsmail Yılmaz

MERZİFON GSDB YÖNETİCİLERİ

Arif Uresin (Başkan)
Erdoğan Oymak (Sekreter)
Bektaş Erdoğan (Sayman)
Cemalettin Eşsiz
Necmi Türel

İZMİR'DE KIBRISLI VE TÜRK DEVRİMCİLER GÖSTERİ YAPTI

7 Haziran cumartesi günü saat: 13.00 sıralarında, İzmir'in Konak alanında, Kıbrıs'ta halka zorla kabul ettirilmek istenen gerici, anti-demokratik anayasayı ve faşist Denktaş yönetimini, Kıbrıs halkları üzerinde oynan oyunları protesto etmek amacıyla ilerici, yurtsever ve devrimciler trafiği durdurarak bir gösteri yapmışlardır.

«Bağımsız KIBRIS, Halklara Özgürlük, Kahrolsun Emperyalizm «Faşist Denktaş» sloganları sık sık atılmış ve halkın geniş ilgisini toplamıştır.

ANKARA GSDB'lilere BASKILAR YOĞUNLAŞTI

Ankara'da GSDB'li arkadaşlarımıza baskılar artmış, sermayenin uşakları genç işçi, öğrenci, sosyalist arkadaşlarımıza saldırılar düzenlemişlerdir.

Arkadaşlarımızdan Mete Vural okulundan dönerken Keçiörende Ülkü Ocaklarının faşist komandolarının saldırısına uğramış, bıçaklanarak yaralanmıştır.

Öte yandan Ankara GSDB Başkanı Erdem Akbulut arkadaş sorumlu yazı işleri müdürü bulunduğu 1 MAYIS gazetesinde çıkan bir yazı gerekçe gösterilerek tutuklanmıştır.

Bugünlerde üzerimizdeki baskıların dahada yoğunlaşacağını biliyoruz, ama şunuda biliyoruz ki baskı ve terörlerini nedenli arttırırlarsa arttırsınlar, günden güne gelişen devrimci mücadelemizi dur duramadılar, durduramıyacaklar.

Lütfi Doğa adlı arkadaşımız Etimesut bölgesindeki fabrikalara DİSK'in sendikal mücadele ile ilgili broşürlerini dağıtırken İstanbul plakalı bir motosikletle olay yerine gelen sermaye uşağı üç faşist komandonun saldırısına uğrayarak yüzünün çeşitli yerlerinden yaralanmıştır.

Tüm PTT Personeli Derneği Kuruldu

Tüm PTT Personeli gün geçtikçe artan hayat pahalılığı ve anti-demokratik baskılara karşı mücadele edebilmek için Demokratik bir dernek kurdular ve «HAK VERİLMEZ ALINIR» ilkesinden hareketle mücadelelerine devam edeceklerini açıkladılar. Tüm PTT-Der'in demokratik isteklerinden bazıları şunlardır.

- Bütün çalışanlara SENDİKA kurma, TOPLU SÖZLEŞME ve GREV HAKKI tanınmalıdır. İşçi memur ayırımı en kısa zamanda ele alınarak kamu kesiminde bedenen çalıştıkları halde memur sayılanların işçi oldukları kabul edilmelidir.
- Vergi sistemi değiştirilerek asgari ücretten yararlanan memurlardan vergi alınmamalıdır.
- Eşit işe eşit ücret ilkesi uygulanmalı, üst kademedeki azınlığın yararına işleyen katsayı ve gösterge sistemi değiştirilmelidir.
- Çalışanlar üzerindeki baskı ve keyfi yönetime son verilmeli, tüm çalışanlara yönetimde söz ve karar alma yetkisi verilmelidir.

İYÖKD'e Oynanan Oyunu Kınıyoruz

Son dönemde genel olarak demokratik dernekler üzerinde yoğunlaştırılmış bulunulan faşizan baskılar kınandı. Bu baskılardan bir taneside geçtiğimiz günlerde İ.Y.Ö.K.D. üzerine yöneltilen baskılardı. Aralarından İ.Y.Ö.K.D. G.S. D.B. ve TÖB Der'inde bulunduğu 14 demokratik kuruluş İ.Y.Ö.K.D. üzerine yoğunlaştırılan baskıları kınayan bir basın bildirisiyle düşüncelerini kamuoyuna açıkladılar:

«Son zamanlarda başta işçi sınıfı olmak üzere tüm halkımız üzerinde egemen sınıfların sürdürdüğü faşizan baskılar giderek yoğunlaştı.

Bunun en somut örneği İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği (İ.Y.Ö.K.D.) üzerinde oynan oyunlardır. Bilindiği gibi bir süre önce İ.Y.Ö. K.D.'nin 8 yöneticisi «gizli örgüt» kurdukları iddiası ile tutuklandılar. 29.5.1975 günü İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı bu arkadaşlar için toplam 300 yılı aşkın hapis cezası istemektedir.

Bu tür baskıların nedenini şöyle özetlemek mümkündür:

Biliyoruzki bir ülkenin gençliğinin kendi Akademik-Demokratik sorunlarına çözüm getirmek, Halkının Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesinde gerçek yerini alma kiçin örgütlü olarak mücadele etmesi bir zorunluluktur. Bunun sonucu olarak 1973 yılında ileri ci-yurtsever arkadaşlar tarafından kurulan İ.Y.Ö.K.D.'nin çatısı altında gelişmekte olan gençliğin mücadelesi egemen çevreleri tedirgin etti.

Gençliğin gelişmekte olan Anti-Emperyalist, Anti-faşist mücadelesini durdurmak ve halkının saflarında yer almasını engellemek için çeşitli oyunlara başvurulmaktadır. Bu tür oyunlarla Devrimci gençliği sindirmek onu örgütsüz bırakmak için İ.Y.Ö.K.D.'ni kapatmak istemektedirler.

Biz Demokratik kuruluşlar; genel olarak halkımıza, özel olarakta Devrimci Gençlik ve onun örgütü olan İ.Y.Ö.K.D.'ne karşı girişilen bu tür baskıları şiddetle kınarız.»

Okuyucularımızdan Özür

Gazetemizi şu ana kadar çeşitli malî imkânsızlıklara rağmen bü tün gücümüzü toplayarak çıkarabiliyorduk. Önümüzdeki yaz döneminde gazetenin malî yükünün daha da artacağını hesaplıyarak, yayınımıza bu sayıdan sonra Eylül ayına kadar ara veriyoruz. Eylül'de tekrar buluşmak üzere dostça selâmlar.

Sosyalist GENÇLİK

Osman Malaklar Tüp Fabrikası İşçileri Yürüdü

Birbuçuk aydan beri, patron baskısına ve tahakkümüne karşı direnin «Osman Malaklar» tüp fabrikası işçileri, 24 mayıs 1975 Cumartesi günü İzmir'de haklı mücadelelerini geniş kitlelere yansıtmak amacıyla «İş-Ekmek-Hürriyet» yürüyüşü düzenlemişlerdir. Yürüyüşe «TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ» İzmir İl Örgütü,» GENÇ SOSYAL DEVRİMCİLER BİRLİĞİ İZMİR ŞUBESİ, DİSK'e bağlı bazı sendikalar, İZDGDD, DGB katılmışlardır.

Binlerce kişinin katılmasıyla, başarılı bir şekilde sürdürülen yürüyüş boyunca, «İŞ-EKMEK-HÜRRİYET, KAHROLSUN 17. MADDE, REFERANDUM, BAĞIMSIZ TÜRKİYE, GENEL GREV HAKKIMIIZ SÖKE SÖKE ALIRIZ, GECEKONDU YIKILDI-APARTMANLAR DİKİLDİ, KATİL İKTİDAR, KAHROLSUN FAŞİZM» sloganları haykırılmıştır.

Osman Malaklar fabrikası işçilerinin yiğit direnişi, işten atılan arkadaşlarının işe alınmasına ve hakların söke söke alınmasına dek sürecektir...

Zafer, elbet işçi sınıfının olacaktır!..

Sosyalist GENÇLİK

Sahibi : Baykal GÜRSOY / Sorumlu Müdür: Ayşe SATIŞ / Yönetim Yeri : Ahmet Şuayip Sok. No: 33/1 Vezneciler / İSTANBUL / 6 aylık abone : 15 T.L./1 Yıllık abone : 25 TL./15 günde bir çıkar. Son baskı tarihi : 19/6/1975 / Dizgi, Baskı Murat Mat. Koll. Şti. / Cağaloğlu / İSTANBUL / Sayı : 8 / Fiatı : 150 Kuruş.